

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

Prof. dr hab. dr h.c. ABDON STRYSZAK
(30.XII.1908 – 27.XI.1995)

Abdon Stryszak urodził się 30 grudnia 1908 r. w Domatowie w byłym powiecie puckim na Kaszubach w rodzinie inteligencko-chłopskiej. Gimnazjum ukończył w Wejherowie w 1926 r. Dyplom lekarza weterynaryjnego uzyskał w 1932 r. na Wydziale Weterynaryjnym Uniwersytetu Warszawskiego. Po zakończeniu służby wojskowej w Szkole Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu w 1934 r. podejmuje pracę w Katedrze Epizootiologii Wydziału Weterynaryjnego U.W. W 1935 r. uzyskał stopień doktora nauk weterynaryjnych.

We wrześniu 1939 r. wziął udział w działaniach obronnych przeciwko wkraczającym 17 września do Polski wojskom radzieckim. W latach 1940–1944 pracował w Weterynaryjnej Pracowni Rozpoznawczej w Warszawie, którą od 1941 roku kierował. W latach okupacji brał udział w zabezpieczeniu budynków i wyposażenia Wydziału Weterynaryjnego, co umożliwiło wznowienie działalności już w roku 1946.

W 1945 r. powołany został na organizatora i Kierownika Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Gdańsku. W tym okresie opracował instrukcję o rozpoznawaniu i zwalczaniu gruźlicy bydła; uzasadnienie merytoryczne do zmiany przepisów w badaniu mózgu zwierząt chorych na wściekliznę oraz instrukcję dotyczącą badania żywności pochodzenia zwierzęcego. Pod jego kierunkiem rozpoczęto również prace nad instrukcją o badaniu ryb i przetworów rybnych.

Od 1947 r. do 1952 r. pracował dodatkowo w Instytucie Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdańsku. W tym okresie wykładał mikrobiologię na Wydziale Farmacji A.M. w Gdańsku. W 1947 r. przyznano mu stopień doktora habilitowanego (*veniam legendii*), w 1948 r. nadano tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1958 r. – profesora zwyczajnego. W latach 1947–1970 pełnił funkcję kierownika Katedry Epizootologii, a następnie do 1973 r. dyrektora Instytutu Chorób Zakaźnych i Inwazyjnych. W latach 1956–1958 Profesor pełnił obowiązki dziekana Wydziału Weterynaryjnego SGGW.

W 1960 r. Profesor jako pierwszy lekarz wet. został wybrany członkiem korespondentem PAN, a w 1969 r. – członkiem rzeczywistym.

W działalności naukowej Profesora nie sposób pominąć Jego zasług w tworzeniu polskiej szkoły epizootologicznej. Był promotorem 23 prac doktorskich; 13 doktorantów uzyskało później tytuł profesora, a Katedrami Epizootologii Wydziałów w Warszawie i Olsztynie kierowali uczniowie Profesora.

Osobowość Profesora i Jego osiągnięcia zyskały również uznanie międzynarodowe. Już w 1963 roku Wyższa Szkoła Weterynaryjna w Hannoverze obdarzyła Profesora godnością doktora honoris causa. W rodzimej Alma Mater tytuł ten został nadany Profesorowi w 1987 r. Profesor jest członkiem honorowym Zrzeszenia Lekarzy i Techników Weterynarii, Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych oraz honorowym przewodniczącym Komitetu Nauk Weterynaryjnych PAN.

Prace badawcze Profesora koncentrowały się na węzłowych wówczas problemach epizootologicznych takich jak wścieklizna i nużycza, oraz na chorobach zakaźnych wspólnych dla ludzi i zwierząt oraz związanych z ekologią chorób zakaźnych. Wśród publikacji o charakterze podręcznikowym najważniejsze miejsce zajmuje podręcznik akademicki „Epizootologia ogólna” przetłumaczony na język czeski.

Profesor dbał o prestiż zawodu i aktywnie uczestniczył w życiu społecznym, kulturalnym i intelektualnym środowiska, zabierając wielokrotnie głos na tematy zawodowe na łamach „Życia Weterynaryjnego”.

Wyrazem uznania dla Jego osiągnięć było odznaczenie Go Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Mikołaja Kopernika i wielu innymi. Jego osiągnięcia zyskały uznanie również w środowisku medycznym, czego wyrazem było przyznanie Profesorowi w 1985 r. tytułu członka honorowego Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych. Profesor już przed pół wiekiem określił weterynarię jako naukę interdyscyplinarną, szczególnie silnie związaną z naukami medycznymi a z epidemiologią w szczególności.

Był niekwestionowanym autorytetem w dziedzinie zakaźnych chorób odzwierzęcych. Był także autorytetem moralnym godnym najgłębszego poważania.

Dla piszącego te słowa był nie tylko autorytetem, był także przyjacielem, z którym wspólnie przez wiele lat „łapałem wiatr” w żagle. Ciepłą i mądrą atmosferę stwarzała żona Profesora, Pani Profesorowa śp. *Tekla Stryszak*. Jej życie dowiodło jak osobowość kobiety może wspomagać drogę do sukcesów jej najbliższym.

Obecność Profesora dawała nam poczucie bezpieczeństwa, sensu pracy kolejnych pokoleń naukowców i praktyków poczucie młodości, bo można zadawać pytania nauczycielowi lub razem z nim się cieszyć.

Dziękujemy Ci za wszystko. Cześć Twojej pamięci.

Zbigniew Anusz